

ONDERZOEK:
Brugge, Xaverianenstraat 4

Voorliggend document is een:

Melding vooronderzoek	
Verslag van resultaten	+
Programma van Maatregelen	
©Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.	

INHOUDSOPGAVE

1	Situering binnen het archeologietraject	2
2	Inhoud en opbouw van het document	3
3	Bijlagen.....	3

1 Situering binnen het archeologietraject

HUIDIG ONDERZOEK	een archeologienota met beperkte samenstelling
ADVIES	Geen verder onderzoek

Het huidige onderzoek situeert zich binnen het archeologisch traject als volgt:

Regulier traject	Archeologienota	Bureauonderzoek	<<
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
		[REDACTED]	
	[REDACTED]	[REDACTED]	

2 Inhoud en opbouw van het document

Het voorliggende document bevat volgende onderdelen:

DEEL 1	Administratieve fiche	+
DEEL 2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	+
DEEL 3	Onderzoeksopdracht: bureaustudie	+
DEEL 4	Onderzoeksopdracht: landschappelijke boringen	
DEEL 5	Onderzoeksopdracht: prospectie met ingreep in de bodem	
DEEL 6	Assessment van landschappelijke data	
DEEL 7	Assessment van aardkundige data	
DEEL 8	Assessment van historische data	
DEEL 9	Assessment van archeologische data	+
DEEL 10	Synthese en waardering	+
DEEL 11	Omschrijving van de maatregelen	

3 Bijlagen

Het voorliggende document is voorzien van volgende bijlagen:

BIJLAGE 1	Inventaris (plannen)
BIJLAGE 2	Geplande toestand van het onderzoeksgebied: plannen, sneden, ruimtelijke visie, ...
BIJLAGE 3	Foto's van het plaatsbezoek

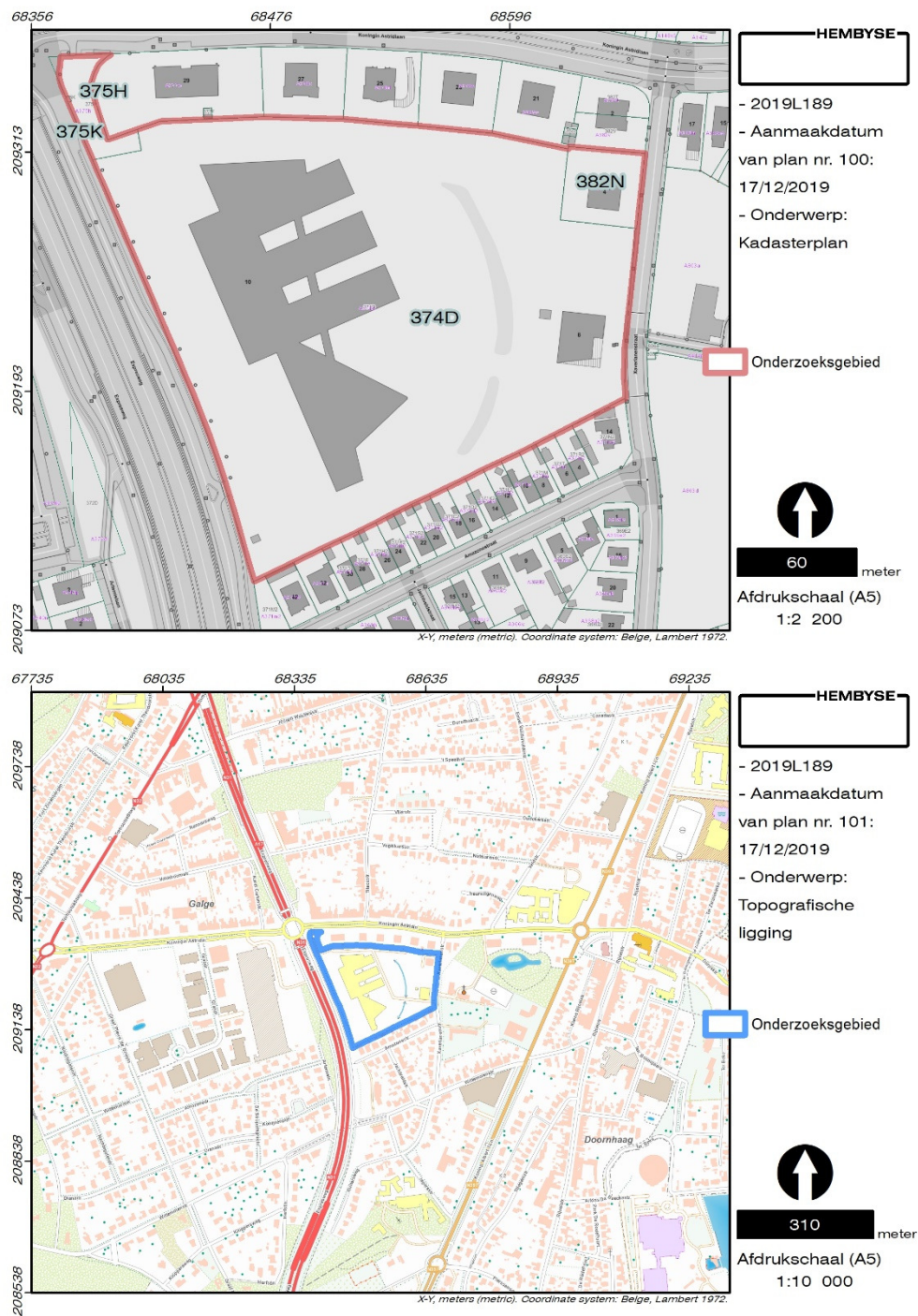
ONDERZOEK:
Brugge, Xaverianenstraat 4

ONDERDEEL	1
Administratieve fiche/Privacyfiche	
<i>©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.</i>	

INHOUDSOPGAVE	
1	Situering van het onderzoek 2
2	Projectcodes 4
3	Betrokken actoren..... 4
4	Bewaring van de data 5
Figuur 1.	Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart. 3
Figuur 2.	Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de IOED-dekking..... 6

1 Situering van het onderzoek

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Brugge	
Deelgemeente	Sint-Michiels	
Straat en straatnummer	Xaverianenstraat 4	
Kadastrale situering	Afdeling	1/ Sint-Michiels
	Sectie	A
	Percelen	375H, 375K, 374D, 382N
Lambert 72-coördinaten	NW	X: 68372,579/ Y: 209360,298 m
	ZO	X: 68655,401 / Y: 209187,567m
Oppervlakte	44107,91 m ²	4,41 ha
Oppervlakte bodemingreep	35100 m ²	3,51 ha
Datum van toekenning van de opdracht	6 mei 2019	
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.	
	Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.	
Opgemaakt volgens CGP	Versie 4.0	
Duur van het onderzoek	1 werkdag (omwille van enkel	
	aanpassing buitencontour onderzoeksgebied)	
Kostprijs van het onderzoek (privacyfiche)	[REDACTED]	

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart.

2 Projectcodes

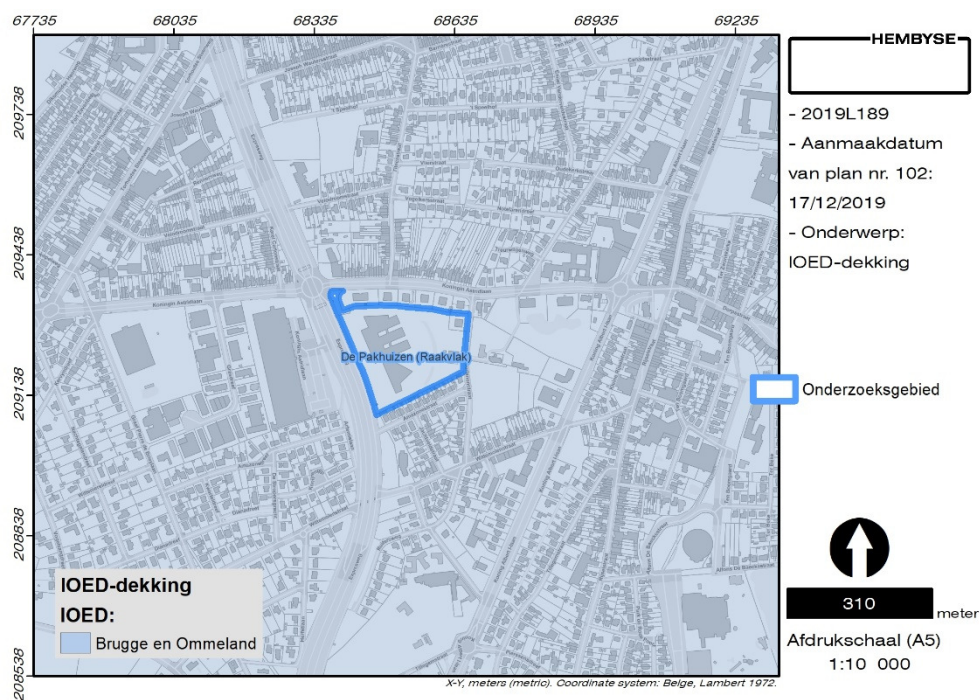
Bureaustudie	2019 L 189
Landschappelijke boringen	n.v.t.
Verkennde boringen	n.v.t.
Waarderende boringen	n.v.t.
Prospectie met ingreep in de bodem	n.v.t.
Opgraving	n.v.t.
Interne projectsigle Hembyse bvba	BRU-XAV

3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse bvba (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)		
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)		
	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)		
Geraadpleegde (regio)specialisten	Caroline Landsheere (RAAKVLAK), Dieter Demey, Johan Hoorne		
Initiatiefnemer (privacyfiche)	■■■■■■		
	■■■■■■■■■■		
	■■■■■■■■■■■■■■■■		
	<table> <tr> <td>Privaatrechtelijk</td><td>Publiekrechtelijk</td></tr> </table>	Privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk		
Omgevingsvergunning:	<table> <tr> <td>Stedenbouwkundige handelingen</td><td>Verkaveling van gronden</td></tr> </table>	Stedenbouwkundige handelingen	Verkaveling van gronden
Stedenbouwkundige handelingen	Verkaveling van gronden		

4 Bewaring van de data

Plaats en jaar van uitgave	Gent, 2019
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	115
Bibliografische referenties	De Smaele B. & Pieters H., 2019. <i>Geactualiseerde archeologienota naar aanleiding van een nieuwbouw op de Vivessite aan de Xaverianenstraat 4 te Brugge</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 115, Gent.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse bvba Kastanjestraat 26, 9000 Gent
Zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble (privacyfiche)	■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■
Bewaring archeologisch ensemble	n.v.t.
Gebruiker van het archeologisch ensemble	n.v.t.
Bevoegde IOED	IOED Brugge en Ommeland
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	Onroerenderfgoeddepot De Pakhuizen Komvest 45 8000 Brugge

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de IOED-dekking.

ONDERZOEK:
Brugge, Xaverianenstraat 4

ONDERDEEL	2
Beschrijving van het onderzoeksgebied	
<i>©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.</i>	

INHOUDSOPGAVE

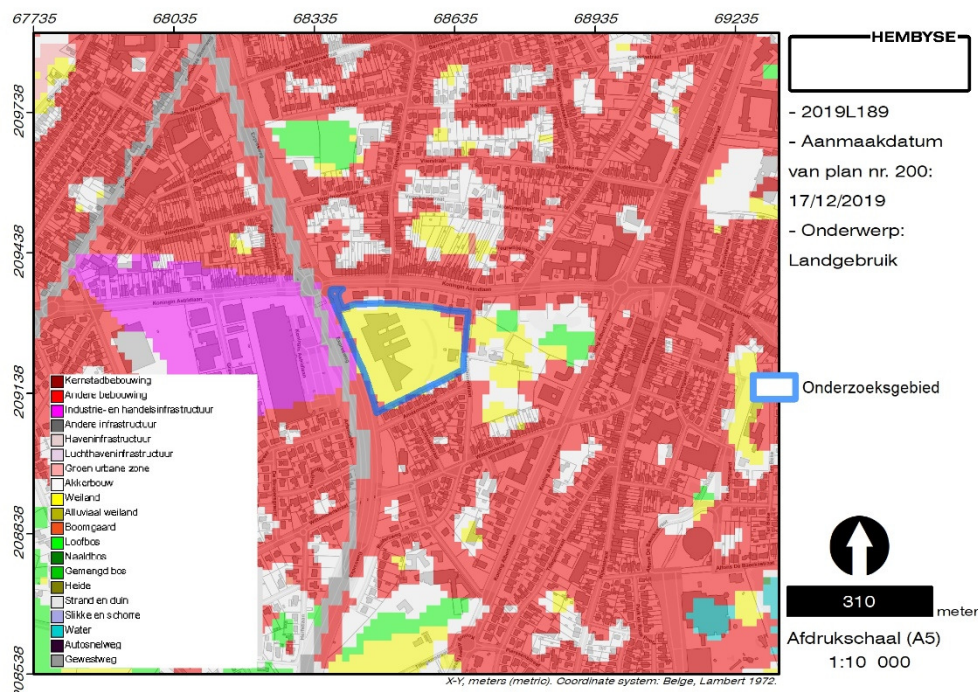
1	Beschrijvend gedeelte.....	2
1.1	Huidige situatie: landgebruik	2
1.2	Huidige situatie: bodembedekking	3
1.3	Ruimtelijke ordening	4
1.3.1	Gewestplan.....	4
1.3.2	RUP/PRUP/BPA ?	4
1.4	Beschrijving geplande werken	6
1.5	Impact op het archeologietraject	9
2	Tussentijds besluit.....	11
3	Bibliografie voor deel 2.....	12
4	Lijst van figuren, gebruikt in deel 2.....	13

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Huidige situatie: landgebruik

De huidige fysieke situatie van het onderzoeksgebied dient te worden onderzocht om het archeologietraject correct te bepalen. Met andere woorden: welke impact heeft het huidige bodemgebruik op het archeologietraject ?

Het onderzoeksgebied bevindt zich ten westen van de oude dorpskern van Sint-Michiels en wordt gekenmerkt door een sterk verstedelijkt uitzicht. Her en der bevinden zich nog enkele restanten van het eertijds rurale karakter van de streek rondom Brugge. Deze situatie kan worden afgelezen uit het gekarteerde landgebruik.

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het bodemgebruiksbestand van de regio.

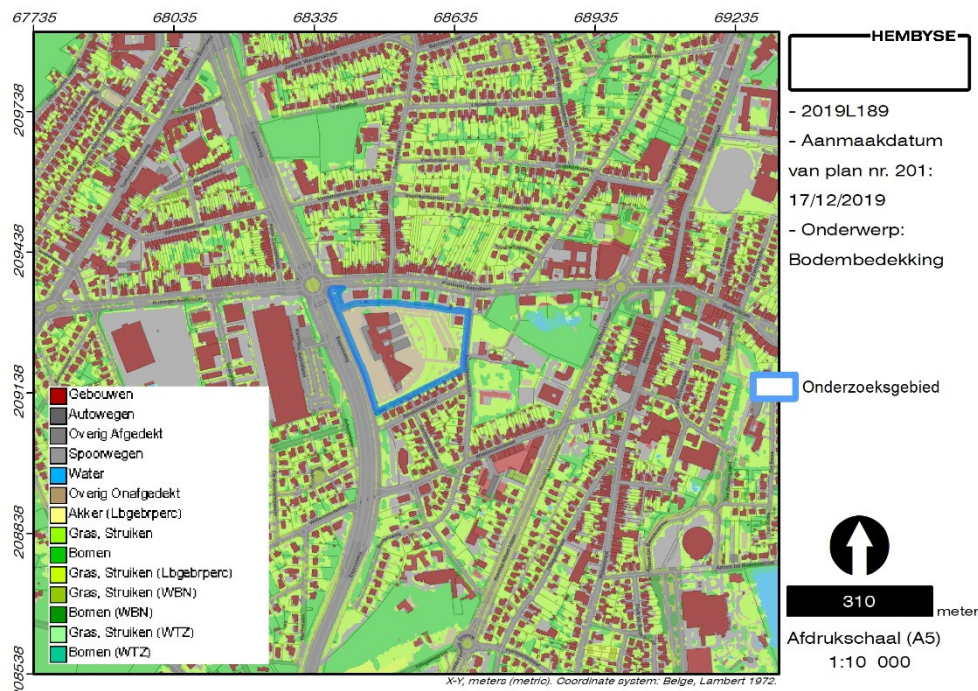
Het onderzoeksgebied staat nagenoeg volledig ingekleurd als 'weiland', wat overeenkomt met een bodem die bedekt is met gras en die niet gelegen is binnen het overstromingsgebied van een rivier. Een klein deel (de noordwestelijke uitloper) van het onderzoeksgebied staat gekarteerd als "Andere bebouwing", wat neerkomt op een verhard en bebouwd landgebruik (Het grootste deel van het gebied wordt bedekt door structuren. Gebouwen, wegen en artificiële oppervlakten met groene oppervlakten en open bodem, tussen 30 en 80% is verhard).

Het bodemgebruiksbestand werd opgemaakt in 2001 en het hoeft dan ook niet te verwonderen dat de weergegeven situatie teruggaat tot een oudere situatie voorafgaand aan de bouw van de huidige schoolinfrastructuur aan de westzijde van

het onderzoeksgebied. Voor het huidige uitzicht van het onderzoeksgebied dient dan ook de bodembedekkingskaart bekeken te worden.

1.2 Huidige¹ situatie: bodembedekking

Op de bodembedekkingskaart is de 21^e-eeuwse situatie grafisch weergegeven, weliswaar op een meer gedetailleerde en bijgevolg meer accurate manier.

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het bodembedekkingsbestand.

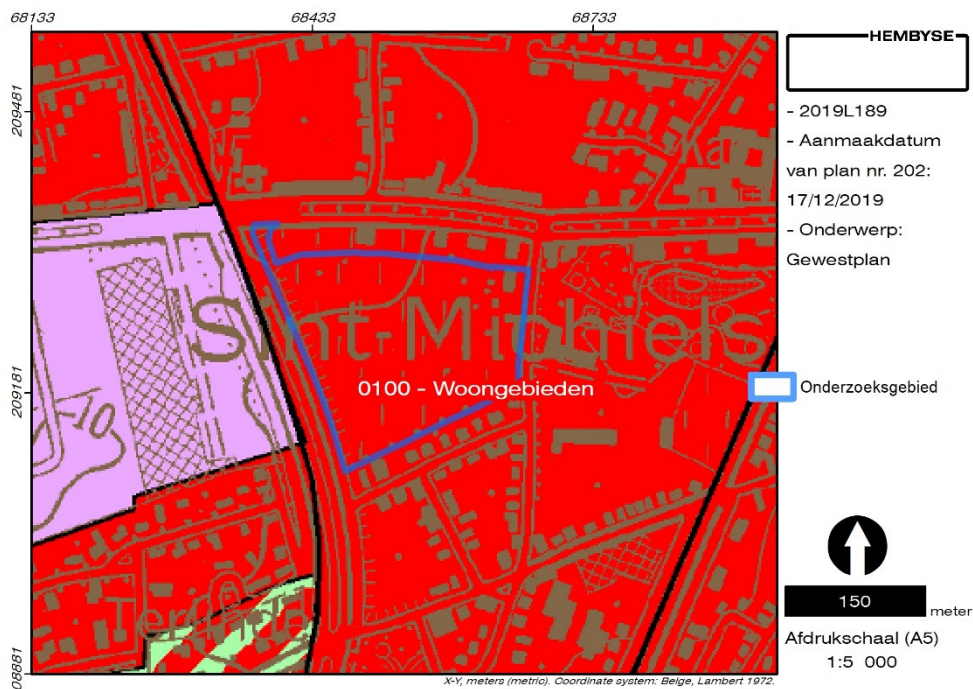
Het grootste deel van het onderzoeksgebied staat gekarteerd als 'gebouwen', 'overig afgedekt' enerzijds en 'gras en struiken' anderzijds. Dit heeft betrekking op respectievelijk de verharde parkeerzones en de tussenliggende groenzones en de gebouwen van de hogeschool. Ter hoogte van de noordoostelijke hoek van het onderzoeksgebied bevindt zich een appartementsgebouw 'Residentie Vadimo' met vijf bovengrondse bouwlagen. Aan de noord- en de westzijde van het gebouw bevindt zich een verharde parkeerzone voor de bewoners van het appartementencomplex. Het geheel is middels hagen afgescheiden van het hogeschoolcomplex.

¹ Januari 2019.

1.3 Ruimtelijke ordening

1.3.1 Gewestplan

De schoolomgeving valt binnen het gewestplan 'Brugge - Oostkust', dat dateert uit 1977. Het onderzoeksgebied bevindt zich volgens dat gewestplan volledig binnen woongebied (code 0100).

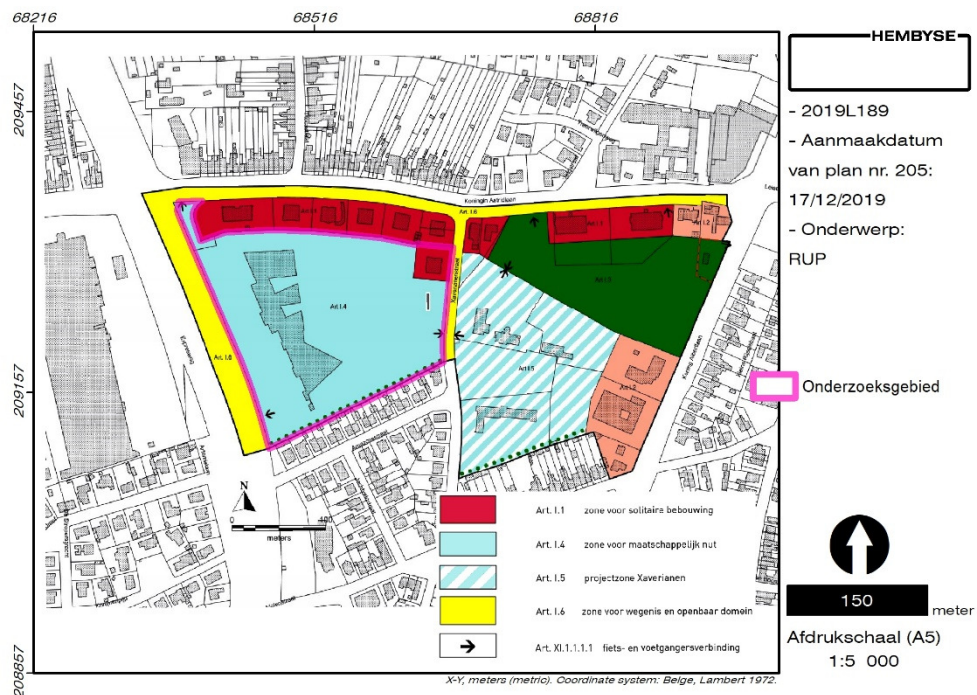
Figuur 3. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het Gewestplan 'Brugge - Oostkust'.

Het Gewestplan is een verouderd planningsinstrument dat van kracht is op die plekken waar het niet vervangen werd door een nieuwer plan. De meest recente gewestplannen dateren van het jaar 2000.

1.3.2 RUP/PRUP/BPA ?

Het digitaal beschikbare gewestplan is echter enkel geschikt voor een gebruik op middenschalig niveau. In het verleden werden gemeentelijke bestemmingsplannen aangemaakt om het gewestplan te verfijnen. Deze bijzondere plannen van aanleg (BPA) blijven echter beperkt tot enkele kernzones. Hierna zijn de bestemmingen van het gewestplan op vele plaatsen gewijzigd door de opmaak van "ruimtelijke uitvoeringsplannen" (RUP). Voor Brugge werd begin 2011 een dergelijk Gewestelijk Uitvoeringsplan (GRUP) opgesteld, met name de 'Afbakening van het grootstedelijk gebied Brugge'. In de praktijk brengt dit echter geen wijzigingen met zich mee met betrekking tot het onderzoeksgebied.

Enige jaren later, in april 2018, werd een gemeentelijk RUP opgesteld, met name het 'RUP Koning Albert I-laan' waarbinnen 'Deelgebied 1 Campus Vives' betrekking heeft op het onderzoeksgebied aan de Xaverianenstraat. Dit gemeentelijk RUP voorziet in de mogelijkheid tot uitbreiding van de campus van de hogeschool. Het grootste deel van het onderzoeksgebied bevindt zich binnen een zone voor maatschappelijk nut, wat natuurlijk overeenkomt met de bestemming van het complex voor de Hogeschool VIVES. De noordoostelijke hoek van het onderzoeksgebied wordt hier gekarteerd als een zone voor solitaire bebouwing, waarbij wonen steeds aanwezig moet zijn, maar niet verplicht is als hoofdbestemming.

Figuur 4. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het RUP 'Koning Albert I-laan'

Binnen het kader van deze bestemming wenst de initiatiefnemer een nieuwbouw op te richten. Hiervoor is een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vereist.

1.4 Beschrijving geplande werken

De geplande werkzaamheden waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd, kaderen in een uitbreiding van het bestaande complex van de VIVES-hogeschool tussen de Expresweg (N31) en de Xaverianenstraat te Brugge. Er wordt voorzien in een nieuw volume met 4 bovengrondse bouwlagen met in hoofdzaak studentenkamers, maar ook een (leer)hotel en diverse schoollokalen. Er wordt tevens voorzien in de aanleg van parkeerplaatsen, en de inrichting van tussenliggende groenzones.

Het onderzoeksgebied bevindt zich **buiten een vastgestelde archeologische zone**; de perceelsoppervlakte bedraagt meer dan 3000m² en de geplande bodemingreep bedraagt meer dan 1000m². Het betreft een privaatrechtelijke aanvrager en het onderzoeksgebied heeft een **oppervlakte van circa 4,4 ha**. Het onderzoeksgebied is vrij omvangrijk, maar dit heeft te maken met het feit dat ook de omgevingsaanleg van het gebied tussen de Xaverianenstraat en de Expresweg in de omgevingsvergunning wordt opgenomen. Deze omgevingsaanleg omvat:

- Het afgraven van een bestaande talud in een groenzone
- De aanleg van parkeergebieden
- Het inrichten van groenzones
- Het aanleggen van toegangspaden

6

Figuur 5. Inrichtingsplan van de omgevingsaanleg.

Dit wordt door de initiatiefnemer als volgt omschreven:

Deze omgevingsvergunningsaanvraag omvat een uitbreiding met het project VIVES City, zowel het stedenbouwkundig luik als het milieuluik (ingedeelde inrichtingen).

De bouwheer van het project is [zie privacyfiche]. De exploitant van het project is Katholieke Hogeschool VIVES Noord vzw (= VIVES Noord vzw).

Dit project zal worden gerealiseerd t.h.v. de Katholieke Hogeschool VIVES Noord vzw campus Xaverianenstraat te Brugge op de percelen Brugge 24 AFD/SINT-MICHIELS 1 AFD/ sectie A/382N, 374D, 375H en 375K Xaverianenstraat 4, 8 en 10 te 8200 Brugge.

Het betreft een nieuwbouwproject dat zal bestaan uit:

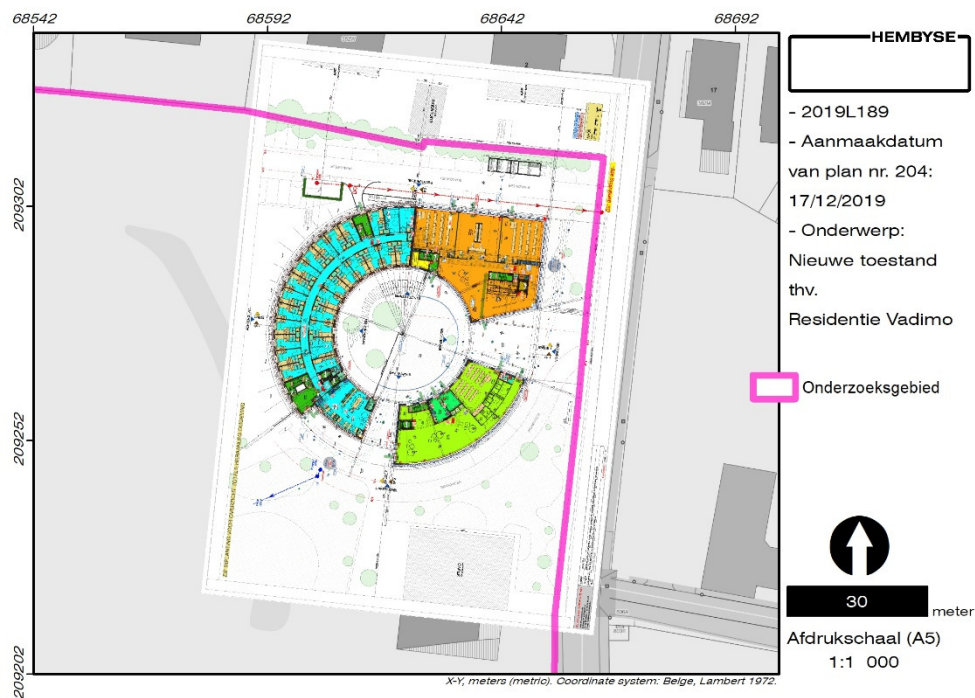
- 137 studentenkamers;*
- 1 conciërgewoning;*
- 1 appartement;*
- centrum voor levenslang leren met 12 klassen, 1 bureau en 1 lerarenkamer;*
- regulier onderwijs met 9 klassen en 1 foyer.*

Ook de bijhorende buitenaanleg is in het project opgenomen o.a. groenaanleg met wadi (bufferings- en infiltratievoorziening), parking, fietsen- en motostalling, ...

De omgevingsaanleg is onderhevig aan snelle wijzigingen en heeft geen effect op de inschatting van het archeologisch kennispotentieel (zie deel 9 van de archeologienota).

7

De kern van de geplande werken omvat het slopen van het bestaande appartementsgebouw 'Residentie Vadimo' aan de Xaverianenstraat en het oprichten van een nieuwbouw complex met vier bovengrondse bouwlagen en één ondergrondse verdieping op dezelfde locatie.

Figuur 6. Plan van het gelijkvloers van de geplande toestand ter hoogte van de huidige residentie Vadimo. Onder: zicht op residentie Vadimo.

De huidige residentie Vadimo is een sterk verouderd appartementsblok in vijf bouwlagen, dat bovendien volledig onderkelderd² is. Ten westen van deze

²Dit is informatie aangeleverd door de initiatiefnemer. De foto's van het plaatsbezoek zijn eveneens aangeleverd door de initiatiefnemer, waarvoor dank.

residentie bevindt zich een parking en een sikkelvormig talud begrenst de verouderde infrastructuur met de nieuwe gebouwen van de Hogeschool.

Figuur 7. Zicht op het talud ten westen van de residentie Vadimo.

Dit deel van het onderzoeksgebied bevindt zich binnen de zone die reeds archeologisch onderzocht is; daarover meer in deel 9 van deze archeologienota.

Deze geplande werken maken de opmaak van een archeologienota, die deel uitmaakt van de omgevingsvergunning, noodzakelijk.

Voor meer details en sneden van de geplande toestand wordt naar de **bijlage van dit dossier** verwezen.

9

1.5 Impact op het archeologietraject

Het bestaande schoolcomplex aan de westzijde van het onderzoeksgebied dateert uit 2007-2008. In het kader daarvan werd in 2004 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door de Stedelijke Dienst Archeologie Brugge (CAI 76913). Het grootste deel van het onderzoeksgebied valt binnen deze CAI-melding; enkel de noordoostelijke hoek, ter hoogte van het aanwezige appartementsgebouw, valt hierbuiten. Er werden slechts laat-Middeleeuwse en meer recente grachten aangetroffen.

Er kan redelijkerwijs verondersteld worden dat de archeologische verwachting van deze zone kan doorgetrokken worden naar deze noordoostelijke hoek. Bovendien kan men er redelijkerwijze van uitgaan dat de bestaande infrastructuur een nefaste impact heeft gehad op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed. Deze veronderstelling wordt bevestigd door het archeologische overzicht van de Xaverianenstraat en de site van de VIVES-campus in het bijzonder. Zie deel 9 van de archeologienota.

In dat opzicht kan dan ook gesteld worden dat de confrontatie tussen de toekomstige werken en een beperkt aantal doorslaggevende aspecten uit de archeologische realiteit van het onderzoeksgebied voldoende aantoont dat verder onderzoek met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet tot nuttige kenniswinst leidt en er bijgevolg geen verdere maatregelen nodig zijn.

Voor het onderzoeksgebied is bovendien reeds een archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt. Deze archeologienota, waarvan door het Agentschap Onroerend Erfgoed akte genomen, is gepubliceerd onder ID12357. Doordat de contouren van het onderzoeksgebied en de plannen voor het project in de loop van het project zijn gewijzigd, was de opmaak van het huidige dossier noodzakelijk. De voornaamste wijziging in de contouren van het onderzoeksgebied is het “afvallen” van perceel 803A.³

Bijgevolg bestaat de huidige onderzoeksopdracht uit het opstellen van een archeologienota met beperkte samenstelling waarin het doorslaggevende aspect dat met aantoonbare zekerheid aantoont dat er geen archeologisch erfgoed op de site aanwezig is besproken wordt. Dit is conform de vigerende *Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren*”, versie 4.0, §12.5.3.3.

³De Smaele & Pieters 2019.

2 Tussentijds besluit

Op basis van de data die beschikbaar worden gesteld op het archeologieportaal blijkt dat nagenoeg voor het volledige terrein een zeer lage archeologische verwachting met betrekking tot alle periodes vooropgesteld kan worden. Naar aanleiding van de nieuwbouw van een volume met onder andere studentenkamers op de locatie van een bestaand appartementsgebouw is een behoud van eventueel aanwezige archeologische sporen en structuren in situ niet mogelijk. De aan- of afwezigheid hiervan dient te worden onderzocht middels een bureaustudie en een eventueel vooronderzoek zonder of -indien nodig- met ingreep in de bodem.

Maar: op basis van de archeologische kennis van het onderzoeksgebied, bestaat het archeologietraject voorafgaand aan het bekomen van een omgevingsvergunning uit een archeologienota “met een beperkte samenstelling”.

3 Bibliografie voor deel 2

Naslagwerken

Antrop M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

De Smaele B. & Pieters H., 2019. *Archeologienota naar aanleiding van een nieuwbouw op de Vivessite aan de Xaverianenstraat 4 te Brugge*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 81, Gent.

Hillewaert B., 2004. *Verslag van het proefonderzoek aan de Xaverianenstraat in Brugge*, Raakvlak, Brugge.

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE

<https://geoplannen.ruimteinfo.be/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/locatie/76913>

4 Lijst van figuren, gebruikt in deel 2

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het bodemgebruiksbestand van de regio.....	2
Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het bodembedekkingsbestand.	3
Figuur 3. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het Gewestplan 'Brugge - Oostkust'.	4
Figuur 4. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het RUP 'Koning Albert I-laan'.....	5
Figuur 5. Inrichtingsplan van de omgevingsaanleg.	6
Figuur 6. Plan van het gelijkvloers van de geplande toestand ter hoogte van de huidige residentie Vadimo. Onder: zicht op residentie Vadimo.....	8
Figuur 7. Zicht op het talud ten westen van de residentie Vadimo.....	9

ONDERZOEK:
Brugge, Xaverianenstraat 4

ONDERDEEL	3
Onderzoeksopdracht: bureaustudie	
<i>©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.</i>	

INHOUDSOPGAVE

1	Onderzoeksopdracht.....	2
1.1	Onderzoeksdoel.....	2
1.2	Methodiek.....	2
1.3	Personele inzet	3
1.4	Afwijkingen op de CGP	3
1.5	Randvoorwaarden.....	3
2	Tussentijds besluit.....	4
3	Bibliografie voor deel 3.....	5

1 Onderzoeksopdracht

1.1 Onderzoeksdoel

De huidige onderzoeksopdracht bestaat uit een bureaustudie met een beperkte samenstelling om te bepalen wat het doorslaggevende aspect is dat met aantoonbare zekerheid aangeeft dat er geen archeologisch erfgoed op de site aanwezig is.

Hierbij moeten de volgende onderzoeksvragen worden beantwoord:

- *Wat is de algemene historiek van de site ?*
- *Wat is het doorslaggevend aspect dat met aantoonbare zekerheid aangeeft dat er geen archeologisch erfgoed op de site aanwezig is ?*

1.2 Methodiek

Om de huidige onderzoeksopdracht te volbrengen en een correcte inschatting te maken van het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed en kennispotentieel binnen het onderzoeksgebied, worden bestaande en publiek beschikbare bronnen geselecteerd, geraadpleegd en geïnterpreteerd. Dit leidt tot de voorwaardelijkheidsverklaring dat het onderzoek niet exhaustief is en een specifiek doel voor ogen houdt. Daarvoor worden historisch kaart- en fotomateriaal geselecteerd, geraadpleegd en geïnterpreteerd. Alle grondplannen zijn opgemaakt en verwerkt in het cartografisch projectiesysteem Lambert 1972, de basis voor de Belgische topografische kaarten sinds 1972 (tevens conform de CGP).

Aangezien de opmaak van de archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet, is de bureaustudie voor de archeologienota met beperkte samenstelling opgemaakt conform de vigerende "*Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren*", versie 4.0.

1.3 Personele inzet

Het bureauonderzoek werd uitgevoerd door erkende archeologen van Hembyse Archeologie, namelijk:

- Hadewijch Pieters (erkend archeoloog, assistent-aardkundige)
- Bart De Smaele (erkend archeoloog, assistent-aardkundige)

Alle geloofsbrieven zijn aantoonbaar via CV.

1.4 Afwijkingen op de CGP

Alle afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk, de geldende wettelijke basis voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek in Vlaanderen, moeten worden gemeld en gemotiveerd.

In het Verslag van Resultaten zijn er geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk. In het Programma van Maatregelen voor dit onderzoeksgebied (cf. Deel 10, Synthese en waardering) worden geen afwijkingen ten opzichte van de Code van Goede Praktijk voorzien.

1.5 Randvoorwaarden

Er zijn geen specifieke randvoorwaarden van toepassing.

Zolang er geen uitsluitel gegeven kan worden aangaande de aan- of afwezigheid van archeologische sporen binnen het onderzoeksgebied, dient het volledige onderzoeksgebied als een archeologische site beschouwd te worden. Concreet betekent dit dat er tot de bekrachtiging van de archeologienota of nota geen bodemingrepen mogen plaatsvinden teneinde het eventueel aanwezige archeologisch bodemarchief niet te vernietigen.

2 Tussentijds besluit

Het archeologisch onderzoek ter hoogte van de Xaverianenstraat te Sint-Michiels (Brugge), bestaat uit een bureauonderzoek voor een archeologienota met een beperkte samenstelling.

Het huidige (bureau)onderzoek wordt uitgevoerd door gekwalificeerd personeel en conform de Code van Goede Praktijk, versie 4.0.

3 Bibliografie voor deel 3

Naslagwerken

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

ONDERZOEK:

Brugge, Xaverianenstraat 4

ONDERDEEL

9

Assessment van archeologische data

INHOUDSOPGAVE

1	Bestaande archeologische data	2
1.1	Reeds onderzocht ?	2
1.2	Nog niet onderzocht ?	5
2	Tussentijds besluit	6
3	Bibliografie voor deel 9	7
4	Lijst van figuren, gebruikt in deel 9	8

1 Bestaande archeologische data

1.1 Reeds onderzocht ?

Zoals reeds aangegeven in deel 2 van de archeologienota, dateert het bestaande schoolcomplex aan de westzijde van het onderzoeksgebied uit 2007-2008. In het kader daarvan werd in 2004 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door de Stedelijke Dienst Archeologie Brugge (CAI 76913). Het grootste deel (94,9% !) van het onderzoeksgebied valt binnen deze CAI-melding; enkel de noordoostelijke hoek, ter hoogte van het aanwezige appartementsgebouw, valt hierbuiten. De noordwestelijke uitloper van het onderzoeksgebied valt binnen de omgevingsaanleg en is reeds verhard.

In het omvangrijke proefsleuvenonderzoek uit 2004 werden slechts laat-Middeleeuwse en meer recente grachten aangetroffen. Voor het raadplegen van deze data is de Stedelijke Dienst Archeologie Brugge gecontacteerd en van het onderzoek is het (vrij beknopt) verslag opgevraagd:

“Naar aanleiding van de nieuwbouwplannen van de Katholieke Hogeschool Brugge en Oostende (KHBO) op de vroegere sportvelden van de Xaverianen te Sint-Michiels, voerde de Stedelijke Archeologische Dienst begin april 2004 proefonderzoek uit. In totaal werden met een kraan 150 sleuven gegraven, wat 10% van het totale terrein uitmaakt.

Bij het archeologisch onderzoek kon worden vastgesteld dat het gebied in het verleden niet zo vlak was, zoals het er nu uitziet. Talrijke zandruggen en depressies werden aangesneden. In de natste zones kwamen heel wat laatmiddeleeuwse en recentere grachten voor.

Nederzettingssporen werden niet aangetroffen. Vermoedelijk was het microreliëf te gevarieerd om bewoning toe te laten.

Het verdere archeologisch onderzoek bij de nieuwbouw van de KHBO zal zich beperken tot de controle van de graafwerken. Preventieve opgravingen zijn op dit terrein niet aangewezen.”¹

Deze beschrijving en drie overzichtsfoto's van de proefsleuven vormen het volledige datapakket waarover de Stedelijke Dienst Archeologie Brugge voor dit onderzoeksgebied beschikt. Uit die foto's kunnen echter verschillende elementen worden afgeleid, zodat enigszins een beeld kan worden gevormd van de resultaten van het onderzoek. In eerste instantie gaat het om een proefsleuvenonderzoek met de Lorraine-methode, een surveytechniek die parallelle sleufsegmenten in een verspringend grid toepast. Deze methode is heden zo goed als volledig verdrongen door de methodiek van parallelle proefsleuven, dit omwille van efficiëntie.

¹Hillewaert, 2004?

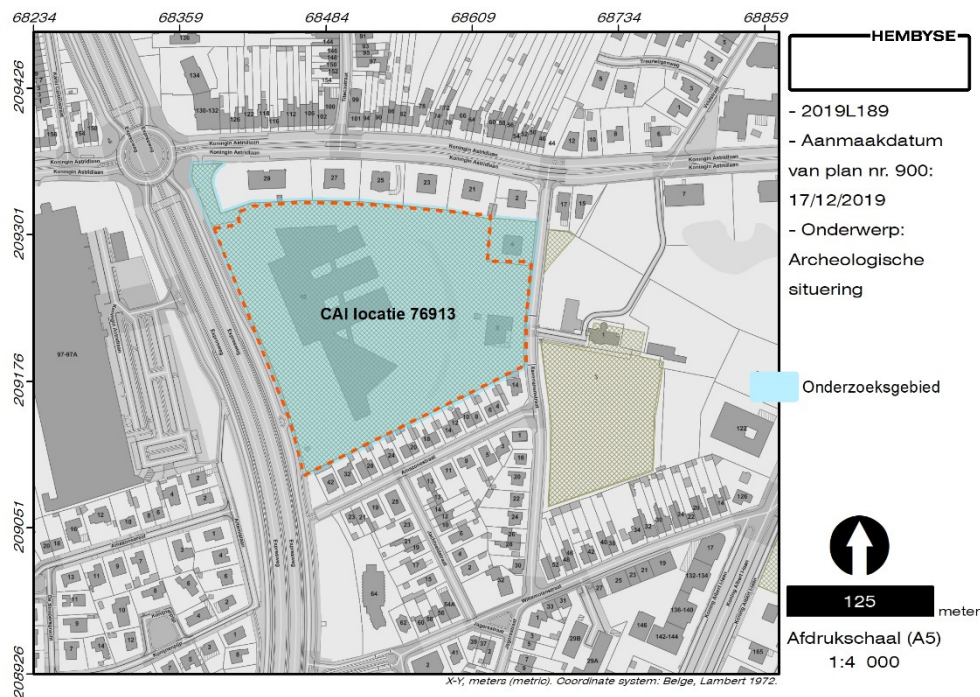
Figuur 1. Beelden van het proefsleuvenonderzoek in 2004.

Op basis van de foto's is ook zichtbaar dat de teelaarde vrij ondiep is, het gaat om een dikte van slechts 40-50 centimeter. De onderliggende bodemhorizont lijkt te bestaan uit enerzijds een C-horizont in een zandig sediment en anderzijds een restant van een Bs-horizont in hetzelfde sediment. Het gaat om een quartair sediment. De Bs-horizont is vermoedelijk bewaard in de diepere delen van het terrein, waarbij de hogere afgetopt zijn. Er is sprake van bioturbatie en er lijken perceelsgreppels en vrij recente kuilen aanwezig te zijn. Dit strookt met de beschrijving in het verslag van 2004. Op basis van de foto's kon een deel van het toenmalige projectteam worden getraceerd, waarbij werd gepolst of er in persoonlijke archieven eventueel data bewaard was. Dit bleek niet het geval, maar de getuigenissen laten toe om te bevestigen wat in het verslag van 2004 geponeerd werd. Het terrein is verstoken van archeologische grondsporen die ouder zijn dan de late Middeleeuwen (uitsluitend landindeling)². Wat betreft mogelijke paleo-horizonten en steentijdartefactensites bleek er geen kans om deze binnen dit gebied aan te treffen³. Dit doet besluiten dat het onderzoeksgebied bestaat uit laat-

²Met dank aan Johan Hoorne voor het gesprek.

³Met dank aan Dieter Demey voor het gesprek.

Pleistocene fluviatiele sedimenten met een sterk verstoorde Holocene bodemvorming.

Figuur 2. Situering van de voor het onderzoeksgebied relevante archeologische indicatoren.

Of de opvolging van de graafwerken, zoals omschreven in het verslag uit 2004, heeft plaatsgevonden is niet bekend. Wat wel in de huidige archeologische data verschijnt, is dat het gebied ten zuidoosten van het onderzoeksgebied, belendend aan de Xaverianenstraat, als een GGA is gekarteerd. Deze GGA is gekarteerd op basis van een archeologienota en een nota van het uitgesteld vooronderzoek.⁴ Ook in dit vooronderzoek werden uitsluitend greppels (landindeling) en laat-Middeleeuwse tot sub-recente grondsporen en structuren aangetroffen. Men kan besluiten dat er aan weerszijden van de Xaverianenstraat geen archeologische sporen en structuren aanwezig zijn die enige archeologische kenniswinst herbergen.

Het volledige onderzoeksgebied en een klein perceel (803A) ten noordoosten van de Xaverianenstraat is gekarteerd als een archeologienota met beperkte samenstelling. Dit is, zoals in deel 2 van dit dossier omschreven, de eerder opgemaakte en in akte genomen archeologienota voor het VIVES-project.⁵

⁴ Verwerft et al, 2017.

⁵ De Smaele & Pieters, 2019.

1.2 Nog niet onderzocht ?

Het voornaamste deel van het huidige onderzoeksgebied dat nog niet archeologisch onderzocht is, is de zone van het huidige appartementsblok Vadimo. Op basis van de archeologische kennis van het gebied, kan redelijkerwijs verondersteld worden dat de archeologische verwachting van deze zones kan doorgetrokken worden naar deze noordoostelijke hoek (Vadimo).

Bovendien kan men er van uitgaan dat de bestaande infrastructuur een nefaste impact heeft gehad op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed. Het gebouw is immers diep gefundeerd en voorzien van een kelder.

In dat opzicht kan dan ook gesteld worden dat de confrontatie tussen de toekomstige werken en een beperkt aantal doorslaggevende aspecten uit de archeologische realiteit van het onderzoeksgebied voldoende aantoont dat verder onderzoek met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet tot nuttige kenniswinst leidt en er bijgevolg geen verdere maatregelen nodig zijn.

Het lijkt dan ook aan te raden om het huidige onderzoeksgebied in zijn volledigheid te karteren als een Gebied Geen Archeologie, om duidelijk te maken dat bij toekomstige omgevings- en infrastructuurwerken binnen dit gebied de opmaak van een archeologienota niet langer noodzakelijk is !

2 Tussentijds besluit

Men kan stellen dat de bestaande archeologische data, met name het reeds uitgevoerde archeologisch vooronderzoek op 94,9% van het huidige onderzoeksgebied en de data van het reeds uitgevoerde archeologisch onderzoek ten oosten van de Xaverianenstraat, er duidelijk op wijzen dat er weinig tot geen kans is tot een goede bewaring van archeologische sporen en structuren.

In deze confrontatie van de archeologische gegevens blijkt dat het huidige onderzoeksgebied zich in een deel van het landschap bevindt waarin de verwachting voor archeologische sporen en structuren überhaupt niet hoog is en bovendien is er sprake van een aanzienlijke antropogene invloed (landbouw) op de Holocene bodems.

Wanneer dit wordt samengebracht met de gegevens van de huidige toestand van het onderzoeksgebied, kan men besluiten dat er geen archeologische verwachting is en dat er geen kans is op archeologische kenniswinst binnen het huidige onderzoeksgebied. Dit wordt besproken in Deel 10 van deze archeologienota.

3 Bibliografie voor deel 9

Naslagwerken

De Smaele B. & Pieters H., 2019. *Archeologienota naar aanleiding van een nieuwbouw op de Vivessite aan de Xaverianenstraat 4 te Brugge*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 81, Gent.

Hillewaert B., 2004(?). *Brief naar de CAI, betreffende Dossiernr 04/19.*, onuitgegeven verslag, Brugge.

Verwerft D., Huyghe J., Roelens F. en Mikkelsen J.H., 2017. *Xaverianenstraat, Brugge: Verslag van resultaten archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem (bureau-, bodem- en proefsleuvenonderzoek)*, AardeWerk (Raakvlak Archeologisch Onderzoek), Brugge.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<http://uurl.kbr.be>

<https://www.cartesius.be/>

4 Lijst van figuren, gebruikt in deel 9

Figuur 1. Beelden van het proefsleuvenonderzoek in 2004.	3
Figuur 2. Situering van de voor het onderzoeksgebied relevante archeologische indicatoren.	4

ONDERZOEK:

Brugge, Xaverianenstraat 4

ONDERDEEL

10

Synthese en waardering

INHOUDSOPGAVE

1	Synthese.....	2
1.1	Datering en interpretatie van de dataset.....	2
1.1.1	Volledigheid van de dataset	2
1.1.2	Huidige dataset	3
1.1.3	Waardering van de archeologische site	3
1.1.4	Impact van de geplande werken	5
1.2	Vervolgtraject.....	6
1.2.1	Antwoord op de onderzoeksvragen	6
1.2.2	Afweging van de te nemen maatregelen	7
1.2.3	Bepaling van de te nemen maatregelen	8
1.2.4	Randvoorwaarden	8
2	Bibliografie voor deel 10.....	9

1 Synthese

1.1 Datering en interpretatie van de dataset

1.1.1 Volledigheid van de dataset

Het onderzoek kadert in de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen (de bouw van onderwijsinfrastructuur en de bijbehorende omgevingsaanleg).

Het uitgevoerde vooronderzoek dat in het Verslag van Resultaten is verwerkt, is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van een **bureaustudie voor een archeologienota met beperkte samenstelling**.

Het bureauonderzoek kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend
- reeds verstoorde zones zijn in kaart gebracht
- de noodzakelijke archeologische indicatoren van het onderzoeksgebied zijn onderzocht
- er is een inzicht verworven in de geplande werken binnen het projectgebied waardoor de potentiële impact op het bodemarchief duidelijk is geworden

Het vooronderzoek heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden een archeologisch overzicht van het onderzoeksgebied te schetsen en om op basis van de gegenereerde dataset gepaste maatregelen –enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

1.1.2 Huidige dataset

Op basis van een confrontatie tussen de bestaande toestand en de archeologische data voor het onderzoeksgebied, kan men besluiten dat het gebied een akkerland is geweest, waarbinnen alle microtopografie is afgeploegd. Het gebied bestaat uit een laat-Pleistoceen zand waarin tijdens het Holoceen een bodemvorming is opgetreden, die zo goed als volledig verstoord is. Dit bleek zowel uit het archeologisch onderzoek binnen het grootste deel van het huidige onderzoeksgebied in 2004 als tijdens het archeologisch onderzoek van een gebied net ten oosten van de Xaverianenstraat in 2017. De enige aanwijsbare grondsporen zijn resten van landindeling, zogenaamde perceelsgreppels, die in het beste geval opklimmen tot de late Middeleeuwen. Het aardewerk dat in het onderzoek van 2017 is ingezameld, lijkt de eerdere vaststellingen uit het onderzoek in 2004 te bevestigen.

De archeologische verwachting voor de resterende 5,1% van het huidige onderzoeksgebied is dan ook extreem laag. Bovendien is de zone van de huidige wooneenheid Vadimo (3,02% van het onderzoeksgebied) onderkelderd. Er kan met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden gesteld dat er geen archeologische sporen en structuren meer aanwezig zijn.

1.1.3 Waardering van de archeologische site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan dus worden gesteld dat:

- Het gebied bestaat uit een droge zandbodem in een voormalig akkerland. Dit impliceert in theorie een bodemarchief met archeologische sporen op een beperkte diepte onder het maaiveld, i.e. circa 30 - 50 centimeter diep.
- Het onderzoeksgebied is reeds voor 94,9% onderzocht middels een proefsleuvenonderzoek in 2004. Ook een ten oosten gelegen onderzoeksgebied is in 2017 onderzocht. In beide onderzoeken werden géén archeologisch relevante sporen of structuren aangetroffen. De kans dat er zich binnen het niet-onderzochte deel van het onderzoeksgebied dergelijke relevante sporen en structuren bevinden, is alvast zeer klein.
- De site is in de 20e eeuw bovendien ook bebouwd geweest met een appartementsblok, dat volledig onderkelderd is. De verstoring van het bodemarchief is totaal.
- De overige delen van het onderzoeksgebied bestaan uit betonverhardingen (deze worden standaard aangebracht tot onder de teelaarde), waaronder afvoerbuizen en nutsvoorzieningen aanwezig zijn. Ook hier is de verwachte verstoring van het bodemarchief groot.

Op basis van deze data kan dus worden gesteld dat de kans op de aanwezigheid van goed bewaarde archeologische sporen en structuren nihil is. Bijgevolg kan

worden besloten dat het kennisvermeerderingspotentieel van de site onbestaande is.

1.1.4 Impact van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, kan worden gesteld dat de geplande werken bestaan uit

- Het vernieuwen van de omgevingsaanleg.
- Het verwijderen van de talud en het heraanleggen van het volledige oostelijke deel van het onderzoeksgebied.
- Het slopen van residentie Vadimo.
- Het bouwen van een nieuwe studentenresidentie.

Er wordt uitgegaan van een zo goed als integrale verstoring van de bodem, maar op basis van de archeologische data en de bestaande toestand van het onderzoeksgebied, is de kans op het aantreffen van archeologische sporen daarbinnen zo goed als nihil.

Op basis hiervan kan worden besloten dat geen verdere maatregelen voor het opsporen en het waarden van eventueel aanwezige archeologische sporen en structuren genomen dienen te worden.

1.2 Vervolgtraject

1.2.1 Antwoord op de onderzoeksvragen

Voorafgaand aan het onderzoek is een aantal onderzoeksvragen gesteld, die onderliggend kader vormen voor de opzet van het onderzoek.

Bureauonderzoek:

- *Wat is de algemene historie van de site?*

Het grootste deel van het onderzoeksgebied was tot 2004 een akkerland, waarna het uitgebouwd is als onderwijsinfrastructuur. Residentie Vadimo was reeds gebouwd.

- *Wat is het doorslaggevende aspect dat met aantoonbare zekerheid aangeeft dat er geen archeologisch erfgoed op de site aanwezig is?*

Het feit dat reeds 94,9% van het onderzoeksgebied middels proefsleuven is onderzocht en er geen archeologische sporen werden aangetroffen, noch werden er in het belendend onderzoek in 2017 archeologische sporen aangetroffen. Het resterende deel van het onderzoeksgebied is reeds bebouwd en dus verstoord.

Bijgevolg kan gesteld worden dat alle archeologische sporen en structuren, indien deze aanwezig waren, volledig zijn vernield.

- *Is vervolgonderzoek noodzakelijk?*

Er is geen verder onderzoek noodzakelijk.

1.2.2 Afweging van de te nemen maatregelen

Het volledige archeologietraject wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele onderzoeksmethodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. In deze fase van het onderzoekstraject is een bureauonderzoek met beperkte samenstelling uitgevoerd en de onderstaande tabel geeft weer welke onderzoeksmethodes in het volledige archeologietraject MOGELIJK, NUTTIG, SCHADELIJK en NOODZAKELIJK zijn.

<i>Soort onderzoek</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Nuttig</i>	<i>Schadelijk</i>	<i>Noodzakelijk</i>	<i>Evaluatie</i>
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Niet noodzakelijk, er is voldoende data beschikbaar.
Geofysisch onderzoek	NEE	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe.
Landschappelijke boringen	JA	NEE	NEE	NEE	De huidige kennis van de bodem biedt geen onderzoeksvragen voor landschappelijke boringen.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	JA	NEE	NEE	NEE	De huidige kennis van de bodem biedt geen onderzoeksvragen voor landschappelijke boringen.
Proefsleuven	JA	NEE	NEE	NEE	Er zijn geen aanwijzingen meer voor een bewaard bodemarchief.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van deze evaluatie van het reeds gevolgde archeologietraject, kan worden gesteld dat er geen verdere maatregelen dienen te worden genomen (zie §Randvoorwaarden).

1.2.3 Bepaling van de te nemen maatregelen

Niet van toepassing, er dienen geen maatregelen te worden genomen.

In deze optiek is het uittekenen van het vervolgtraject niet noodzakelijk en het omschrijven van gedetailleerde maatregelen is niet noodzakelijk.

1.2.4 Randvoorwaarden

Op basis van de beschikbare data kan worden gesteld dat de kans op het aantreffen van archeologische resten die een potentieel op kenniswinst herbergen, heel erg klein is. Er wordt geen verder onderzoek geadviseerd en het opnemen van randvoorwaarden bij de omgevingsvergunning is niet noodzakelijk.

Na het bekomen van de omgevingsvergunning voor de geplande bouwwerken is de melding van archeologische toevalsvondsten wettelijk verplicht (artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013).

2 Bibliografie voor deel 10

Naslagwerken

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<http://uurl.kbr.be>

<https://www.cartesius.be/>

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Web: www.hembyse.net

